

การศึกษาเรื่อง “การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา จังหวัดลำปาง กรณีศึกษา: หมู่บ้านหนองละคอน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา และศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา ระหว่างประชาชนที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน

การดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ ได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตาราง Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวน 313 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance –ANOVA)

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. การจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านหนองละคอน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาขยะมูลฝอยมีความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น โดยปัญหาจุดตันท่อระบายน้ำและคูคลองเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงน้อยที่สุด ขณะที่ปัญหาความรำคาญทางสายตามีความรุนแรงมากที่สุด จากความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยในหมู่บ้านหนองละคอนส่งผลให้การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย อย่างไรก็ตาม การจัดการเรื่องการจัดขยะมูลฝอยในภาชนะรองรับอย่างเหมาะสมมีการ

ดำเนินการมากที่สุด ขณะที่การออกกฎระเบียบลงโทษผู้ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยมีการดำเนินการน้อยที่สุด

จากการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอน ทำให้ทราบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ทราบถึงประโยชน์จากการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านหนองละคอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำให้หมู่บ้านหนองละคอนมีอากาศที่บริสุทธิ์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านหนองละคอน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การวางแผนการบำบัดและการกำจัดขยะมูลฝอย รับทราบปัญหาและสาเหตุของปัญหาขยะมูลฝอย สนับสนุนงบประมาณในการจัดเก็บขยะมูลฝอย เข้าร่วมกิจกรรมในการนำขยะมูลฝอยหรือวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ เรียกร้องความชอบธรรมเมื่อเกิดปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยและเสนอวิธีการจัดการขยะมูลฝอย ยกเว้นการปฏิบัติตามกฎระเบียบในการรักษาความสะอาดและการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา ระหว่างประชาชนที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา ระหว่างประชาชนที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้ต่อเดือน และการรับข้อมูลข่าวสารทางสิ่งแวดล้อมในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานส่งผลต่อการมีส่วนร่วมด้านการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา ดังนี้

ประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างจากผู้มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างจากผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา / ปวช. และอนุปริญญา / ปวส.

ประชาชนที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างจากประชาชนที่เป็นแม่บ้าน

ประชาชนที่มีลักษณะส่วนบุคคล ด้านรายได้และการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่างกัน มีส่วนร่วมด้านการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาไม่แตกต่างกัน เมื่อใช้สถิติทดสอบ ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญ .05

The objectives of this research, namely, Solid Waste Management of the People Residing in Accelerated Development Village in Lampang Province: A Case Study of Nonglakhon Village, were to study: (1) the waste management of the residents living in the accelerated development village; (2) the residents' participation in the waste management in the community; and (3) a comparison between the residents with different personal characteristics in the waste management participation within their community.

The population used in this quantitative research consisted of the residents living in Nonglakhon village. A simple random technique was applied to select 313 samples with a reliability rate of 95 per cent. The data were collected by the use of a set of questionnaires. Then, the data were analysed by the use of frequency distribution, percentage, means, standard deviation, and ANOVA.

The results of the study were as follows.

1. Waste management of the Nonglakhon residents

The samples indicated that waste problems were serious at a moderate level in every issue. The plugged sewage tubes, and blocked canals were the least serious problem, while the sight pollution problem was most serious. The seriousness of the waste problem within the village caused the residents to manage it at a low level. However, putting rubbish in appropriate

containers was common in practice. There was a little movement of the residents to set up some penalty rules to apply for those people who caused waste problem.

The solid waste management of the Nonglakhon residents gave a lesson that they gained usefulness from the management through their perception and air freshness. This was a significant factor for human beings and environment.

2. The people participation in solid waste management in Nonglakhon village.

The study indicated that the people's participation level in the solid waste management was low. Those included planning and implementation of solid waste management, perception of problems and causes of the solid waste, financial supports for garbage collection, reusing and recycling of the garbage, calling for justice after the pollution derived from solid waste, waving of practices according to cleaning and safety regulations, and paying opinions for solid waste problem solution in which the people involved. Such factors were found at a moderate level within the people participation,

3. A comparison between the residents with different personal characteristics in their waste management participation.

The results of the comparisons among the residents with different personal characteristics within the study village indicated as follows. The residents' participation with their ages lower than 20 years old had statistically significant difference from those of between 21-30 years old and over 50 years old.

The residents with their educational qualifications lower than primary education had a participation in solid waste management statistically significant different from those people with qualifications of primary, secondary education, and technical education certificates. The residents with a student status participating in the solid waste management statistically significant different from that of the housewives.

There was no statistically significant difference among the residents with different personal characteristics in income and information perception in solid waste management.